

Szabó Tibor Benjámín

Kudarc

Odacsap, aztán körbenéz. Nem lasan, hanem rántva a fejét, egyet jobbra, egyet balra, odacsap megint, melékesen, újra körbenéz, újra odacsap. A tarisznyarák nem azonnal pusztul el, a lábai könnyen leszakadnak, de a maradékkal próbál menekülni, az ollóját csattogtatja – az élet védi magát, ahogy lehet. Négy kör, amíg a páncél szétnyílik, akkor a fehér madár nem sújt le többször, a fejét rángatja valameddig, figyel, végül egyetlen mozdulattal csippenti ki a lágy belsőt a szétvert kitenből, a belek tartalma folyik le a csőre szélén. Az ideg mozgatja még egy ideig a rák ollóit, a sirály másik áldozatot keres a kövek között.

Palanga mellett az erdőség nyirkos ősvadon. A nehéz pára megül a tölgyek méregzöldjén, csöpög, szivárog minden a balti hűvösben, a dzsungel lenne ilyen télen, ha Kongóban lenne tél. Csak a tengerpart másmilyen, a fák és a víz közötti keskeny, a szél ott felszárítja, amit lehet. Csanády az algás köveken lépkedett, a kezét zsebre dugta, rázta a hideg az északi tavaszban. A fekete vizet nézte, a tarisznyarákra vadászó sirályokat – amikor nagyobb hullám jött, rácsapta a cipőjére a tengert. Nyugat-Litvánia, az erdőben régi pártüdülő, most Medúza Hotelnek hívják, de nem igazi hotel, apartmanok elszórva, amelyeket fedett, üveges folyosók kötnek össze a főépülettel: a medúza teste és tapogatói. Csanády a parthoz legközelebb eső kis házat vette ki. Az autót nem hagyta a parkolóban, behajtott a fák közé, a ház mellé, hogy az ablakból lássa, a partról is lássa, vacsorát nem

kért, inkább lesétált a vízhez, a csapkodó hullámokat hallgatta, a szelet, a Balti-tenger horizontját figyelte. Akkor vette észre a közelben rákászó sirályokat, amikor egy ember lépett ki az erdőből, integetett, kiabált, valami volt a kezében. Csanády látta, ahogy a fehér madarak szétverik a parton vacsorát kereső ollósok páncélját, undorodott a sirályoktól, *Xanadáj, Miszter Xanadáj*, kiabált az ember a fák felől, *Fónkóling*, a készüléket lóbálta, jött vele közelebb. Az jutott Csanády eszébe, hogy nyolcéves korábban látott először sirályt élőben, balatoni nyaralás, elrontotta a gyomrát első este, és másnap a parti villa udvarán, a mólójuk mellett hanyta ki a néhány perce megreggelizett lágy tojást. A homlokán verejték, anyukája bekísérte a szobába. Visszanézett még az ajtóból a móló felé, közel volt, jól kivehetően látszott, ahogy az odapofátlankodó sirályok a fűből eszik fel a darabos hanyadékot.

– Csanády Gábor – mondta a telefonba.

Azután olyanokat mondott még, hogy mindjárt tárgyalása lesz, ezert néma a mobil, meg hogy *Én is szeretlek, drága Katikám!*, meg hogy holnap délre érkezik vissza Rigába, meg hogy Viktornak természetesen fog mesét olvasni ma is, telefonon keresztül, meg hogy igen, a Volvót hozta el, mert a másik kocsit még a szerelónél van. Az órájára nézett, fél nyolc volt, a fehér inges, aki a készüléket hozta, ott állt mellette.

– Csókollak! Hiányzol! – mondta a telefonba Csanády.

Az erdő felől három ember közeledett, kinyomta az antennás telefont, a recepciós kezébe adta, *Szpaszúva!*, bólintott. A zsebéből lapos üveget vett elő, lecsavarta a kupakját, a másik felé nyújtotta.

Mosolygott a fehér inges, ránézett a címkére, *Za zdarouje!*, mondta Csanády, a recepciós csak kicsit kortyolt az ötvenöt fokos pálinkából, mielőtt visszaadta, *Bugyet zdarovi!*, lehelte. Csanády kiitta az üvegből, ami benne volt.

– Zder wifi-zón in dö hótöl? – kérdezte a recepcióst.

– Fkorsz deriz – mondta a másik. Akkor ért oda a három férfi, a fehér inges pedig lehajtott fejjel elsietett.

Csanády egyszerű lélek volt, felesleges kérdéseken nem rágódott, a vilamoson jegyet vett, a piros lámpánál megállt, úszni vitte Viktort kedden és csütörtökön, elment Julcsiért, a lányukért a táncórára, a szoftvercégét átzsuppolta Rigába, amikor a felesége nagykövet lett. Estéenként úgy bontotta ki Kati mellét, úgy hajolt az ölébe, azzal az akarással, mint először. És csak néha akadt el a rendszer, alig észrevehetően, hajszalereken szivárgott be életébe az érthetetlen, de nem számított nagyon. Például furcsa mondatokkal, amelyeket a tudósok beszédaktusnak neveznek. Csanády vállalkozása olyan programokat fejlesztett, amelyek képesek beszélgetni, a vasútállomáson, az áruházakban válaszolni tudnak majd az utasoknak, vevőknek, kérdezni lehet őket, a nyomogató terminálok már elavultak, ez a jövő. Ment is az üzlet, a programok egyre intelligensebbek lettek, de volt, amire nem tudják, nem sikerül megtanítani a gépeket. *Meg tudná mondani, mennyi az idő? Megkérdezhetem, merre találok a műszaki osztályt?* A programok a világ minden emberi

nyelvén hajlamosak azt válaszolni az ilyen kérdésekre, hogy *Igen, megkérdezheti*. Hiába okosság, hiába annyi tudás a lemezeiken, valami lényegi dolgot nem sikerül megérteniük. Csanády ennél a problémánál érezte először, hogy működnek körülötte, benne a világban olyan mögöttes törvények, amiket nem tud leírni. Nyelvészeket hívott, dolgoznak az ügyön, és ennyivel intézte el, egy ingerválással, ha jeleket küldött az a mögöttes. Mert különben minden a helyén volt.

Három férfi, kettő hátrébb maradt, azok öltönyben, a harmadikon kockás ing, farmer, ötvenes bajuszos, már messziről ölelésre nyújtotta a karját, *Prizsaty, moj drug!*, mondta Csanády, a bajuszos odaért, meglapogatták egymást.

– Szérvusz brátyíha! – mondta akkor a bajuszos.

Nagyon régről ismerték egymást, impex-vállalatok a kilencvenes évek eleji, zavaros Magyarországon, a céges éjszakázásokban cimboráltak össze, akkor még nem volt bajusza az oroszoknak, katonáknak nem lehet, és senki se tudja, mit keresett Vaszilij Ocsenkó százados a magyar üzleti partikon, biztos kereskedett valammal, mert azokban az években azt kellett, adni, venni, elvenni lehetőleg, egyébként Csanády látta egyszer, ahogy aláírnak egy papírt, amivel valaki ötszáz hektár szántó földet vesz meg az államtól, halasztott fizetéssel, majd ugyanannál az asztalnál, egy másik papírral vissza is adja bérbe az államnak az ötszáz hektárt, hogy a kapott bérleti díjból részletekben fizesse ki a föld árát, a legelképzelhetlenebb, legpofátlanabb csalások működtek a legjobban. Fiatalok voltak, erősek, és Vaszilijtől tanulta meg Csanády azt is, hogy milyen egy igazi koktél. *Párizs, Texas kávéház a Ráday utcában, akkor*

nyitott a hely, ahol félliteres csuprokba töltöttek ipari szeszt, abba gázt nyomtak szifonból, és a dús habot be, gyomorba, harapták, hogy az italozás fáradsága nélkül, varázsütésre legyen meg a hajnalig kitartó totális kábulat. Szovjet tömegpusztító fegyver, *sarki fénynek* hívták. Ahogy lassult aztán, átalakult létté, az esküvőre is eljött Vaszilj, meg nyaranta sokszor rúgta a focit Csanády az Oszcsenkó gyerekekkel egy odesszai dácsa kertjében, a százados nem szerelt le egészen, de egyenruhát már nem hordott később, és bajuszt növesztett. Sarki fényt soha többé nem ittak, ha szóba került, elhallgatott a társaság, mintha valami illetlenséget emlegetnének.

– Tyilifonod? – kérdezte Vaszilj.

– Az autóban – bólintott Csanády.

– Ényém is, réndben vágyunk – mondta Vaszilj.

Csanády elővett valamit a zsebéből, felmutatta. – Látni akarom a felvételt, mielőtt megkötjük az üzletet – mondta. Egy pendrive-ot tartott a kezében. – Ha megnéztem a videót, adom a jegyzőkönyveket.

Vaszilj intett az egyik öltönyösnek, az közelebb lépett, és egy lapos, fekete tárgyat adott át a főnökének, aztán vissza oda, ahol előtte is állt. Úgy fordultak, hogy az alacsonyan járó nap ne süssön bele a képernyőbe, a lapos-fekete egy táblagép volt, Vaszilj megérintette a képernyőt közepeken.

Nem olyan volt, mint a kémfilmekben, semmi élettenség, semmi homály vagy akadás, egy nagy felbontású, hangos mozgóképet néztek, csak a kamera furcsa helyzete, a panorámaoptika torzítása árulta el, hogy rejtett felvétel. És nem egy automata végezte a rögzítést, a kamerát valaki irányította, arcokra közelített, táskákra, személyes holmikra,

meg arra, ami ott történik. Csanády a szoba berendezéséről megismerte, hogy a rigai Avalon Hotelben vették fel, a harmadik másodpercben egy kosztümös nő tántorog be a képbe, a szőke férfi hátulról öleli át a derekát, aztán felcsúsztatja kezét a nő mellére, az hagyja valameddig, megfordul, Kati sminkje már elkenődve, ő maga húzza fel a ruháját, hogy a férfi könnyebben hozzáférjen. Az is látszik, hogy mindketten részegek, meg az is nagyon pontosan, a kamera erre is ráközelít, ahogy a férfi feldugja az ujját Katiba. Az ágyra dőlnek, a képen ott van Kati szétnyíló, borotvált alteste, a többi már nem érdekes, Csanády csak a felesége arcát látja, néha arra is rázoomolnak, és olyan szép, olyan nagyon jól áll neki, az arcának az élvezet, ahogy ütemesen mozog benne a férfi, már nem az ujjával. A felvétel öt percnél alig több, Csanády kívárta, hogy lejárjon, fegyelmezetten, csendben, az állát simogatta csak néha.

– Ki a férfi? – kérdezte aztán.

– Bankofiszter, egy senki kisfiú – mondta Vaszilj.

Hallgattak valameddig. Csanády újra meglátta a sirályokat. Egyre közelebb jöttek, a távolabbi rákokat már biztos megették, elfogytak. Undorodott az üveges madárszemektől, elfordult tőle a gyomra.

– Megölessük? – kérdezte Vaszilj.

– A fiút – tette hozzá.

Akkor Csanády a barátja szemébe nézett, nyújtotta a pendrive-ot.

– A gazdasági minisztérium stratégiai tanácskozásának jegyzőkönyvei – mondta Csanády. Az adathordozót Vaszilj kezébe adta, a táblagépet elvette.

– A férfit nem kell bántani – mondta.

Vaszilj megint intett az egyik öltönyösnek, az eltette a pendrive-ot, visszaállt a helyére.

– Mjégígértem, elhoztam neked filmet, megkötöttük az üzlet – mondta Vaszilj. – De a miniszter végrehajt. Csinálja, ami döntés már volt. Nekünk az érdekel jobban, mit terveznek a kormányotok. Beszélgetés kell kormányülésről, a miniszterelnöki zászedányije a tanácsolóival. Ukrajnával mit szeretne gázvezetékéről, hogy orosz gázt hogyan akarja, hogyan nem, hogy Arab-öbölből mennyi olajat akar, a török földgázról mit beszél, za tobj. Amit ákársz érte, mindent kapsz meg – mondta Vaszilj.

– Van még egy videód a feleségemről? – kérdezte Csanády.

– Nincsen, csak egyetlen volt – mondta Vaszilj. Lehajtotta a fejét, ingatta, aztán vissza. – De kapsz pénzt. Én nem szeretem ezt, értsd meg. De utasítás, hogy kínáljam neked a filmet, ilyen az élet a politikában, ez van.

Csanády bólogatott.

– És a Katyinka szeret téged, ezt te tudhatol – mondta Vaszilj. – Mjinden nő kurva, mindegyike, de Katyinka jó anya, jó feleség, szereti gyerekek nagyon, csak kicsit sok volt igrisztyj akkor estén. A fiúnak csinálunk egy bal esetet, vagy jól megverjük, te pedig megbocsát Katyinkának, ennyi csak.

– Előfordul – bólintott Csanády. – A férfit nem kell bántani. A kormányülés jegyzőkönyvéről majd beszélünk.

Magához húzta Vasziljt, megölelték egymást.

– Póka, moj drug! – mondta Csanády. – Da szvidánija! – Intett az öltönyösöknek.

A három férfi elindult az erdő felé. Vaszilj egyszer csak visszafordult.

– A fiút ném kell bántani... – ismételte Csanády szavait. Aztán a gyanú az arcán, a hangja nagyon komolyba át. – Ném hozhatod közzé a filmet, ugye, tudod? Ném lehet publiszítás, tilos. Ném tudhátja meg, hogy ilyenek készítünk.

Csanády nem mozdult, nem reagált.

– Né csjináld – mondta Vaszilj. – Ha elárulod, mutatod embereknek, akkor meg fogunk ölni. Muszáj. Inkább ne ezt.

Aznap este Csanády a Medúza Hotel éttermében ült sokáig, *Poljarnyóe szijanyij*, mondta a pincérnek, de az csak zavartan nézett, aztán azt felelte, hogy szoktak látni sarki fényt, de inkább csak télen, decemberben. Akkor Csanády finn vodkát kért, egész üveggel. Elővette a laptopját, a Vasziljtól kapott gépet forgatta, megnézte újra a felvételt, aztán újra. Nemcsak nem értette. Nem lehetett lefordítani emberi nyelvre, hogy mi történt, képtelen volt leírni. Olyanok jutottak csak eszébe, hogy a képernyőn ott a dátum, és ő emlékszik arra az estére, mert Julcsinak másnap volt az első táncvizsgája, és nem bírt elaludni szegény, Viktort is felverte, küzdöttek valameddig, veszekedett vele, hiába. Az lett, hogy együtt, hárman beszélgettek a sötét hálósobában, az ágyban összetakarózva valameddig, a fellépésről, másféle dolgokról is, és mindhárman nagyon sajnálták, hogy anya nem lehet most velük, mert megint dolgoznia kell, és ebbe a sajnálásba, az anyjuk hiányába aludtak bele végül a gyerekek, ő meg azt gondolta, Kati is sajnálhatja. Hogy valami fontosból maradt ki. – Hát, nyilván nem sajnálta – mondta Csanády félhangosan.

A számítógépen csak a sokadik hívás után jelent meg a szemüveges fej.

– Van egy botrányvideóm, ami csinál neked kétszázezer kattintást egy nap alatt – mondta Csanády.

A másik felhúzta a szemöldökét a képernyőn.

– Most csütörtök van, hétfőig örzöd, akkor felteszed hozzátok, elküldöd a tévéknek – mondta Csanády.

Annyit mondott a szemüveges, Várom, a fájl kicserélték, belenézett a felvételbe, aztán vissza a csethez.

– Ha ezt lehozom, a feleségednek egy életre annyi – mondta.

Csanády nem szólt.

– Megbeszéltük – mondta a szemüveges. – Hétfő reggel nyolckor éles.

Akkor Csanády tárcsázta az ott-honi számukat. Elmesélte Katinak, mit tárgyalt a társalgó szoftverekről a Deutsche Bahn képviselőivel, meg hogy milyen fekete színű itt a tenger, egész más, mint Rigában, és *Nagyon szeretlek ám!*, mondta lágy hangon, aztán Viktornak kezdte mesélni fejből, hogy *Volt három kiscica, egy fehér, egy fekete meg egy cirmos...*

– Nagyon hiányzol – mondta a mese után a feleségének. Elköszöntek, lerakta.

Hívott még egy másik számot, egy olyat, amit korábban soha, egy papírszeleten maradt meg a feneketlen múltból, és eszébe nem jutott volna, hogy valaha tárcsázni fogja.

– Lenne egy problémás személy – mondta.

...

– Igen, végleges megoldást szeretnék. Vezető állami tisztségviselő, nem Magyarországon. Mennyi költséggel járna ez? – kérdezte Csanády.

...

– Rendben, küldöm az összeget. Vaszilj Ocsenkónak hívják.

Nagyon sok pénzt mondott az ember a telefonban. Csanády felírta a pontos számot a szalvétára, aztán körbenézett, nem lassan, hanem rángatva a fejét, egyszer jobbra, egyszer balra. Írt egy rövid levelet Vasziljnak, hogy vasárnap tudja hozni a megbeszélt iratokat, ugyanide, ugyanebben az időpontban. Beleírta a levélbe a számot a szalvétáról. Ennyit kér.

Holnap el kell mennem az ügyvédhez, gondolta Csanády, miközben összepakolta a gépeket az asztalról. Hétfőn úgy kell elhozni a gyerekeket, hogy mire Kati hazaér, ne érhesse el őket, gondolta még.

Előtte állt a pincér.

– Kak gyelá? – kérdezte Csanádytól. Furcsán mosolygott, a vendégre nézett, majd az érintetlen vodkásüvegre.

– Minden nő kurva – mondta Csanády.

A pincér értetlenül mosolygott tovább.

– Ócseny hárásó – bólintott Csanády, kifizette az italt, a gépeket és a vodkát felnyalábolta, és elindult a fedett üveges folyosón a szállása felé. Közben azt próbálta kitalálni, mit mondjon a gyerekeknek, hová költözzenek. És már most nagyon hiányzott neki Kati. Mardosott belül ez a hiány, szorított, mintha benyúlt volna egy kéz a bordái közé, megcsavart volna valamit, és ez nem engedi elég levegőhöz jutni.

Válaszokat adott a levegőtlenésére, számolt, tervezett, végrehajtott. Mert megint nem értette meg, nem érezte annak a mögöttesnek a működését, a szabályait.

Ahogy nem tudta azt sem, hogy a pincér, miután az asztalt összepakolta utána, rövid jelentést tett annak a távoli felettesnek, aki felszolgálni küldte őt a mai napra a Medúza Hotelbe. *Ja panyimaju*, mondta a pincér a telefonba, miután meghallgatta a parancsot.

Másnap reggel Csanády Gábor magyar vállalkozót holtan találták a nyugat-litvániai Medúza Hotel egyik szobájában. Feltehetően szívinfarktus végzett vele.